

Perimän vaikutuksia kehitykseen

19.4.2024

Sukupolvet

https://www.youtube.com/watch?v=1-t4_TmmxEw

Miten sukupolvet
ovat muuttuneet?

Geenit ohjaavat yksilön kehitystä

- Perimällä eli **genotyypillä** tarkoitetaan yksilön geneettisten perintötekijöiden kokonaisuutta
- Kaikki vanhemmilta perityt geenit, jotka vaikuttavat yksilön ilmiasuun (fenotyyppi) ja ohjaavat hänen kehitystään
- Perintötekijät ovat DNA-molekyylin toiminnallisia osia → ohjaavat tiettyjen proteiinien tai proteiiniiryhmän valmistusta → syntyvät proteiinit saavat aikaan kaikki solun toiminnot, esim. solun aineenvaihdunnan → solut yhdessä muodostavat kudoksia ja kudokset elimiä, joista kokonaisuudessaan muodostuu ihmiskeho

- Geenien vaikutus voi olla suoraa, esim. silmien väri
- Geenit vaikuttavat myös ympäristön kautta *evokatiivisesti*, esim. aikaansaamalla jotain tiettyä käytöstä, joka sitten vaikuttaa muiden ihmisten käyttäytymiseen
- Geenit vaikuttavat myös siihen millaiseen ympäristöön yksilö hakeutuu ja geenit toimivat myös yhteistyössä ympäristön kanssa, niin että tietyt geenit käynnistyvät tietyssä ympäristössä

Pohdi omaa koulumenestystäsi ja vahvuuksiasi eri oppiaineissa. Tiedätkö, ovatko vanhempasi olleet lahjakkaita samoissa asioissa ja aineissa?

Vertailkaa sitten vierustoverin kanssa pohdintojanne

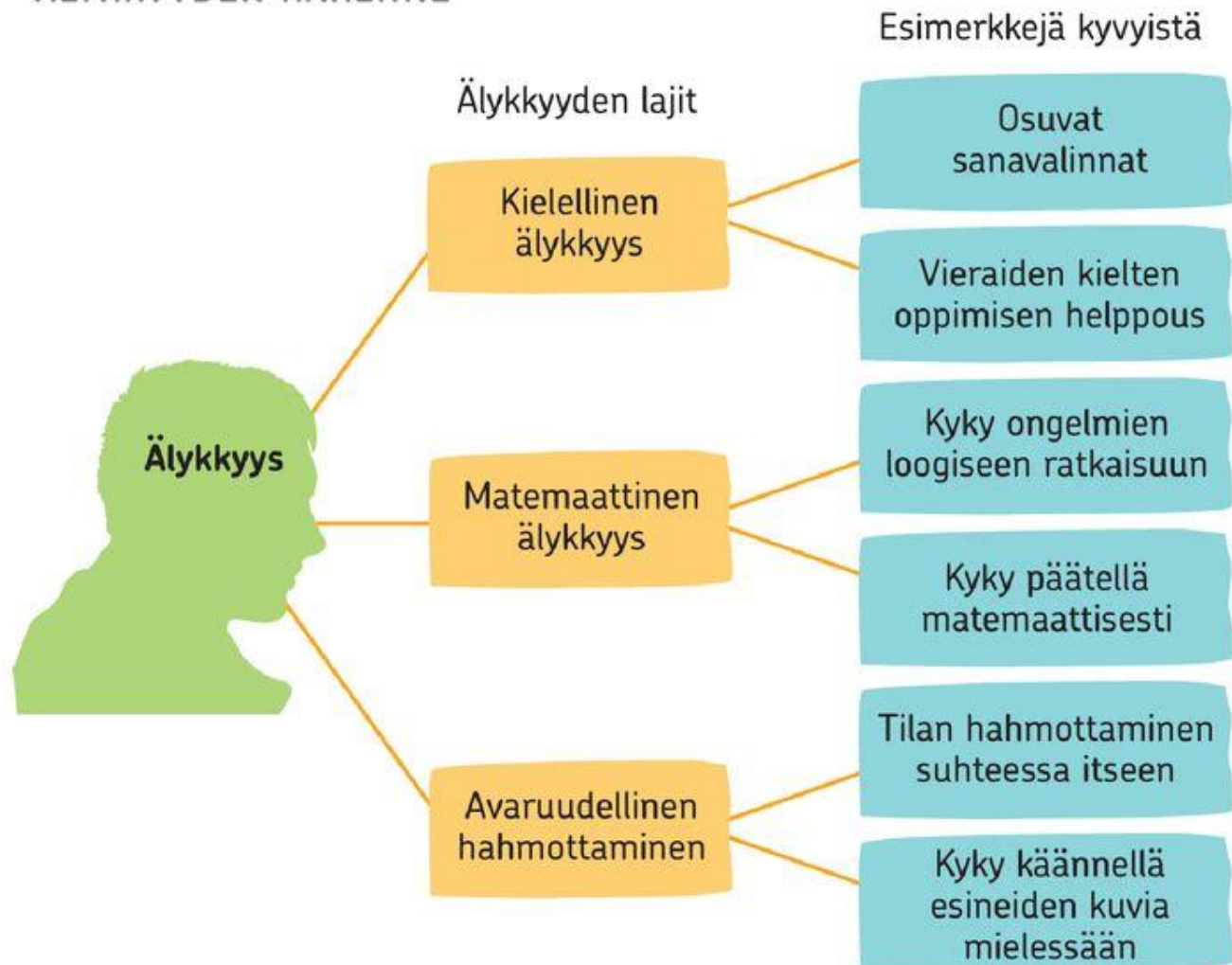
Älykkyyden periytyvyys ja ympäristön vaikutus

VERTAILTAVIEN IHMISTEN SUHDE	PERIMÄN SAMANKALTAISUUS	ÄLYKKYYSOSAMÄÄRIEN KORRELAATIO
Yhdessä kasvaneet identtiset kaksoset	100%	0,86
Erillään kasvaneet identtiset kaksoset	100%	0,72
Yhdessä kasvaneet epäidenttiset kaksoset	50%	0,6
Yhdessä kasvaneet sisarukset	50%	0,46
Erillään kasvaneet sisarukset	50%	0,34
Yhdessä eläneet biologinen vanhempi ja lapsi	50%	0,42
Erillään eläneet biologinen vanhempi ja lapsi	50%	0,22
Erillään kasvaneet serkukset	12,5%	0,14
Yhdessä kasvaneet adoptoidut lapset	0%	0,32
Adoptiovanhempi ja lapsi	0%	0,22

Yhteenvetoesitys

Skeema 5

ÄLYKKYYDEN RAKENNE

Temperamentti ja kulttuurin arvostukset muokkaavat lasta

<https://www.youtube.com/watch?v=sBZVelt9vAE>